

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl předsedou senátu JUDr. Pavlem Bachratým jako samosoudcem ve věci

oprávněné: **I.K.**, narozená dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupená advokátem Mgr. Markem Novotným
sídlem Panská 397/2, 602 00 Brno

proti

povinným: **1) R.M.**, narozený dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
2) A.M., narozená dne XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
oba zastoupeni advokátem Mgr. Adamem Bezděkem
sídlem Hlinky 118, 603 00 Brno

o exekuci dle zákona č. 120/2001 Sb., pro provedení prací a výkonů, o zastavení exekuce,

o žalobách pro zmatečnost ze dne 14.12.2022 podaných povinnými proti usnesením Krajského soudu v Brně, ze dne 16.11.2022, č.j. 20 Co 115/2022-148, a sp. zn. 20 Co 209/2022,

takto:

- I. Žaloba povinných proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16.11.2022, sp. zn. 20 Co 209/2022, **se zamítá.**
- II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16.11.2022, č.j. 20 Co 115/2022-148, **se zrušuje.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o obou žalobách.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jitka Rozmarínová.

Odůvodnění:

1. Žalobami pro zmatečnost podanými ke krajskému soudu dne 14.12.2022 společně v jednom podání napadli povinní dvě rozhodnutí odvolacího soudu, označená v záhlaví tohoto usnesení, a domáhali se jejich zrušení. V obsáhlém 16stránkovém podání brojili nejprve proti usnesení, kterým odvolací soud odmítl jejich odvolání proti I. výroku usnesení soudního exekutora o zastavení proti nim vedené exekuce na podkladě souhlasu oprávněné se zastavením exekuce a jejího sdělení, že povinní splnili exekvovanou povinnost. Tvrdili, že soudní exekutor nebyl oprávněn exekuci zastavit za situace, kdy se povinní bránili exekuci od samého počátku, protože podali již 3.12.2021 návrh na zastavení exekuce pro materiální nevykonatelnost exekučního titulu (odůvodnění této nevykonatelnosti pak povinní rozebírali na dalších třech stránkách žaloby). Nesouhlasili s odvolacím soudem, že rozhodnutí soudního exekutora o zastavení exekuce bylo zcela v jejich prospěch, neboť pro ně je důležitý způsob a důvod zastavení. Není totiž pravdou, že by splnili exekvovanou povinnost umožnit oprávněné vstup na svůj pozemek za účelem kultivace vegetace, neboť oprávněné a jejímu zahradníkovi umožnili přístup na pozemek jednorázově dne 22.8.2022 pouze za účelem provedení zkoušky, zda je ke kultivaci opravdu nezbytný vstup na jejich pozemek, zda není možné ořez provádět jen z pozemku oprávněné. Pokud by byla exekvovaná povinnost skutečně splněna, pak soudní exekutor nebyl oprávněn rozhodovat o zastavení exekuce podle § 55 odst. 4 ex.ř., neboť by podle § 51 písm. c) ex.ř. zaniklo jeho pověření k vedení exekuce a exekutor mohl pouze oznámit skončení exekuce a vydat příkaz k úhradě nákladů exekuce. Navíc oprávněná nepodala návrh na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř., protože mělo být rozhodováno o návrhu povinných na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. a), příp. h) o.s.ř. Pro povinné tedy rozhodně není bez významu, z jakého důvodu byla exekuce zastavena, neboť to má vliv zejména na to, zda na straně oprávněné vzniklo bezdůvodné obohacení a jak bude rozhodováno o nákladech exekuce. Navíc podle odborné literatury zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. nemůže mít absolutní přednost před ostatními důvody pro zastavení exekuce. Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. patří i podle soudní praxe mezi prioritní důvody a na rozdíl od zastavení podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. má účinky ex tunc, takže takto lze rozhodnout i poté, co byla povinnost vymožena. V tomto smyslu na podporu své argumentace povinní odkázali na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1536/21, jakož i na rozhodnutí Nejvyššího soudu z 16.3.2021, sp. zn. 20 Cdo 2245/2020, podle něhož má být exekuce zastavena ex offio z prioritního důvodu, pokud takový důvod existuje, a nikoliv na návrh oprávněného. Situaci v nynější exekuci nelze srovnávat s předchozí exekucí, vedenou povinnými jako oprávněnými proti oprávněné tehdy jako povinné, neboť tehdy byla povinnost povinnou skutečně splněna a oprávnění podali návrh na zastavení exekuce. Povinní tedy akcentovali, že krajský soud jim svým rozhodnutím o odmítnutí odvolání, založeným na vytvoření překážky v podobě zastavení řízení o odvolání proti usnesení Městského soudu v Brně o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce, znemožnil věcný přezkum důvodů tohoto rozhodnutí - tím bylo povinným upřeno právo na spravedlivý proces a oni zůstali bez právní ochrany. Tím, jak krajský soud postupoval, že o odvoláních rozhodl ve stejný den, ale nejprve zřejmě o odmítnutí odvolání proti usnesení soudního exekutora, si sám vytvořil zdánlivou překážku pro druhé řízení o rozhodování o tři měsíce dříve podanému odvolání proti zamítnutí jejich návrhu na zastavení exekuce. I ve vztahu k důvodu zmatečnosti usnesení krajského soudu o zastavení odvolacího řízení se povinní dovolávali prioritního důvodu zastavení exekuce a závěru nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1536/21. V obou

případech se tedy povinní domáhali zrušení žalobou napadených usnesení odvolacího soudu z důvodu podle § 229 odst. 4 o.s.ř.

2. Oprávněná rovněž v obsáhlém vyjádření k žalobě navrhla zamítnutí obou žalob a přiznání náhrady nákladů řízení. Úvodem poukázala na to, že od uzavření soudního smíru povinní opakovaně porušovali bod 5), neboť neustále odmítali zpřístupnit jejich pozemek z důvodu narušení jejich soukromí. Na druhou stranu striktně vyžadovali dodržování smíru od ní, takže v roce 2020 a 2021 čelila z jejich strany dvěma šikanózním exekučním návrhům, jež sice skončily na návrh povinných zastavením exekuce, ale oprávněná byla zavázána úhradou exekučních nákladů. Pro chování povinných byla oprávněná přinucena podat exekuční návrh dne 30.9.2021 a návrhy povinných na odklad a zastavení exekuce Městský soud v Brně zamítl, nejprve 16.12.2021 odklad a 5.5.2022 zastavení. S tímto rozhodnutím je oprávněná plně ztotožněna, neboť je přesvědčena, že předložila formálně i materiálně vykonatelný exekuční titul. V této souvislosti poukázala na to, že samotnou žalobu, vedoucí pak k uzavření soudního smíru, podali povinní a sami pak podali první exekuční návrh – na podkladě titulu, který nyní sami zpochybňují. O zpřístupnění pozemku žádala oprávněná povinné v roce 2020 3x, v roce 2021 2x a v roce 2022 opět 2x. Až druhé žádosti z roku 2022 bylo vyhověno, povinní zpřístupnili pozemek 22.8.2022 za účelem posouzení stavu v terénu a 1.9.2022 již k provedení údržby vrby kroucené. Proto podala oprávněná 2.9.2022 návrh na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř., neboť neměla důvod v exekuci pokračovat a nechtěla, aby vznikaly nějaké další náklady. Postup soudního exekutora, který tomuto návrhu dne 6.9.2022 vyhověl, oprávněná považovala za naprosto v souladu se zákonem, když k zastavení došlo pro chování povinných v průběhu exekuce. Ztotožňovala se s rozhodnutím krajského soudu o odmítnutí odvolání povinných proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce, v důsledku čehož se stalo bezpředmětným rozhodovat o odvolání proti usnesení městského soudu o zamítnutí návrhu povinných na zastavení exekuce.
3. Podle § 52 odst. 1 ex.ř. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.
4. Podle § 254 odst. 2, věta druhá za středníkem o.s.ř. lze při výkonu rozhodnutí žalobu pro zmatečnost podat pouze z důvodu uvedeného v § 229 odst. 4.
5. Podle § 229 odst. 4 o.s.ř. žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout rovněž pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení, jakož i pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost.
6. Podle § 234 odst. 1 o.s.ř. není-li dále stanoveno jinak, musí být žaloba pro zmatečnost podána ve lhůtě tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí.
7. Podle § 235a odst. 2 o.s.ř. pro řízení o žalobě pro zmatečnost platí přiměřeně ustanovení o řízení v prvním stupni, není-li dále stanoveno jinak.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jitka Rozmarínová.

8. Z obsahového i systematického výkladu ust. § 229 a násl. o.s.ř. vyplývá, že žaloba pro zmatečnost je jedním z druhů opravných prostředků v občanském soudním řízení, který je určen k odklizení takového soudního rozhodnutí, jež pro vady předcházejícího řízení nemělo být vůbec vydáno. Pregnantnější vysvětlení lze nalézt v odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.2.2013, sp. zn. 21 Cdo 4119/2011: „*Žaloba pro zmatečnost představuje mimořádný opravný prostředek, který v občanském soudním řízení slouží k tomu, aby mohla být zrušena pravomocná rozhodnutí soudu, která trpí takovými vadami, jež představují porušení základních principů ovládajících řízení před soudem, popřípadě je takovými vadami postiženo řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo (zmatečností), jestliže je nejen v zájmu účastníků, ale i ve veřejném zájmu, aby taková pravomocná rozhodnutí byla odklizená, bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou věcně správná. Žaloba pro zmatečnost nespočívá na zásadě universalit, která by umožňovala, že by ji bylo možné podat proti kterémukoliv pravomocnému rozhodnutí soudu a z jakéhokoliv důvodu. Z ustanovení § 229 odst. 1 až 4 o.s.ř. bez pochybností vyplývá, že žaloba pro zmatečnost je přípustná jen proti rozhodnutím v něm vyjmenovaným a že ji lze podat jen z důvodů v tomto ustanovení obsažených.*“ V exekučních věcech je žaloba pro zmatečnost přípustná pouze z důvodu uvedeného v ustanovení § 229 odst. 4 o.s.ř. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.2.2014, sp. zn. 21 Cdo 1336/2013).
9. Důvodem žaloby pro zmatečnost podané podle ustanovení § 229 odst. 4 o.s.ř. je skutkově nebo právně chybný, tj. v rozporu se zákonem učiněný, závěr o tom, že odvolání muselo být odmítnuto nebo že odvolací řízení muselo být zastaveno; žaloba pro zmatečnost není opodstatněná jen tehdy, jsou-li tyto závěry po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.12.2005, sp. zn. 21 Cdo 489/2005, vydané v době před novelizací ust. § 229 odst. 4 o.s.ř., jíž došlo k doplnění tohoto ustanovení o možnost napadnout i usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně o odmítnutí odvolání nebo dovolání pro opožděnost). Pro výsledek řízení o žalobě pro zmatečnost proti usnesení, jímž odvolací soud odmítl odvolání, je podstatné jen to, zda závěr o odmítnutí odvolání je věcně správný (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.1.2018, sp. zn. 27 Cdo 5184/2017); žaloba není důvodná jen tehdy, je-li tento závěr po skutkové a právní stránce v souladu se zákonem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.11.1997, sp. zn. 2 Cdon 1635/97, nebo ze dne 14.12.2005, sp. zn. 21 Cdo 489/2005).
10. V řešeném případě byly ve spojeném řízení projednávány dvě žaloby pro zmatečnost podané z důvodu podle § 229 odst. 4 o.s.ř. a obě žaloby jsou z tohoto důvodu přípustné, neboť první žalobou bylo napadeno usnesení odvolacího soudu o odmítnutí odvolání povinných (zákon v tomto případě nestanoví podmínku odmítnutí odvolání jen z důvodu opožděnosti) a druhou žalobou bylo napadeno usnesení odvolacího soudu o zastavení odvolacího řízení. Krajský soud se nejprve zabýval první z obou žalob, směřující vůči rozhodnutí krajského soudu o odvolání proti usnesení soudního exekutora.
11. Z obsahu spisu soudního exekutora JUDr. Petra Kociána sp. zn. 137 EX 19985/21 krajský soud zjistil, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16.11.2022, sp. zn. 20 Co 209/2022, bylo zástupci povinných doručeno dne 25.11.2022. Žaloba pro zmatečnost byla podána u zdejšího soudu dne 14.12.2022, tudíž bezpečně v průběhu tříměsíční zákonné lhůty podle § 234 odst. 1 o.s.ř. a tudíž včas (§ 57 o.s.ř.). Poněvadž napadeným usnesením bylo kromě nákladových výroků v I. výroku odmítnuto odvolání povinných proti I. výroku usnesení soudního exekutora, byla jim tím způsobena procesní újma (o jejich odvolání nebylo věcně rozhodnuto), a proto jsou aktivně legitimováni k podání žaloby pro zmatečnost z důvodu

podle § 229 odst. 4 o.s.ř. proti tomuto usnesení (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.4.2003, sp. zn. 21 Cdo 2179/2002, nebo ze dne 20.4.2017, sp. zn. 27 Cdo 847/2017).

12. Z povahy odvolání jakožto opravného prostředku plyne, že odvolání může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím soudu prvního stupně plně vyhověno, popř. kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jeho právech. Rozhodujícím přitom je výrok rozhodnutí soudu prvního stupně, protože existenci případné újmy lze posuzovat jen z procesního hlediska, nikoli podle hmotného práva, neboť pak by šlo o posouzení důvodnosti nároku ve věci samé. Při tomto posuzování také nelze brát v úvahu subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nesprávnosti odvoláním napadeného rozhodnutí, ale jen objektivní skutečnost, že rozhodnutím soudu mu byla způsobena určitá, třeba i nepřilíš významná újma, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.6.2000, sp. zn. 21 Cdo 2323/99). Uvedené závěry se nepochybně uplatní i v řízení o výkon rozhodnutí podle občanského soudního řádu, resp. v řízení exekučním podle exekučního řádu (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.5.2011, sp. zn. 20 Cdo 922/2011), tudíž včetně situace, kdy prvostupňovým není rozhodnutí soudu, nýbrž usnesení soudního exekutora (§ 28, věta druhá, § 52 odst. 2, § 55b ex.ř.).
13. Institut odvolání, který je řádným opravným prostředkem proti rozhodnutím soudu prvního stupně, je upraven v § 201 až § 226 o. s. ř. a podle této právní úpravy se postupuje, jak vyplývá z § 254 odst. 1 o. s. ř. a § 55c odst. 5 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád – dále jen „ex. ř.“), též v případě odvolání podaného ve věcech výkonu rozhodnutí, resp. exekuce. K podání odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora je zásadně legitimován účastník řízení (§ 55c odst. 1 ex. ř.), přičemž podle § 36 odst. 1 ex. ř. jsou účastníky exekučního řízení oprávněný a povinný. Vedle nich účastníkem exekučního řízení může být v intencích § 36 odst. 2 ex. ř. i manžel povinného, jestliže se exekuce dotýká majetku ve společném jmění manželů (§ 708 až § 753 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) resp. výlučného majetku manžela povinného. Z hlediska účastenství v širším slova smyslu se může jednat také o další osoby, pokud jim občanský soudní (exekuční) řád v případě toho kterého způsobu vedení exekuce konkrétní práva pro takový způsob vedení exekuce přiznává, případně pokud jsou rozhodnutím exekučního soudu či soudního exekutora dotčena práva tzv. třetích osob, nebo pokud jsou takovým osobám přímo uloženy konkrétní povinnosti (k účastenství v exekučním řízení viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.1.2010, sp. zn. 20 Cdo 2716/2009).
14. Účelem exekuce je uspokojit oprávněného, jestliže povinný nesplnil svou povinnost uloženou mu vykonávaným rozhodnutím nebo jiným titulem. Od účinnosti novely exekučního řádu č. 286/2009 Sb. (od 1.11.2009) je jediným prostředkem obrany povinného vůči prováděné exekuci institut zastavení exekuce; jenom prostřednictvím podání návrhu na zastavení exekuce může povinný docílit toho, že se vůči němu exekuční řízení končí, aniž by v jeho rámci došlo k nucenému splnění povinnosti, o jejíž vymožení v exekuci šlo. Z obsahového hlediska zastavení exekuce znamená, že soud, soudní exekutor, jakož i osoby, jímž byla zahájením exekuce uložena nějaká povinnost (ve vztahu k povinnému), ustanou v provádění těch úkonů, jež jsou jednotlivým způsobům exekuce vlastní. Kromě možnosti zastavit exekuci soudem nebo soudním exekutorem bez návrhu (§ 55 odst. 4 a 5 ex.ř., § 269 odst. 1 o.s.ř.) soud i soudní exekutor mohou zastavit exekuci na návrh oprávněného (§ 268

odst. 1 písm. c/ o.s.ř.), zatímco k podání návrhu na zastavení exekuce ze všech ostatních přípustných důvodů (§ 268 odst. 1 písm. a/, b/, d/ - h/ o.s.ř.) je legitimován povinný.

15. Usnesení o zastavení exekuce je považováno za rozhodnutí o věci samé (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. 20 Cdo 2740/2004) a odvolání proti němu je přípustné, ať již v případě rozhodnutí o zastavení exekuce, tak v případě zamítnutí návrhu na zastavení exekuce. Z principů uvedených v předchozím odstavci ovšem logicky vyplývá, že proti usnesení o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce je subjektivně oprávněn podat odvolání toliko povinný; oprávněn pouze v případě, že by snad byl zamítnut jeho návrh na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Bylo-li však takovému návrhu na zastavení vyhověno, není k podání odvolání proti usnesení soudu (soudního exekutora) o zastavení exekuce z důvodu podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. subjektivně oprávněn oprávněn (poněvadž jeho návrh bylo vyhověno), ale ani povinný, poněvadž zastavení exekuce je rozhodnutí učiněné v jeho prospěch – exekuce se tím vůči němu končí a tím pádem mu není způsobována žádná procesní újma. Z tohoto důvodu nemůže povinný pro něj docílit v odvolacím řízení žádného příznivějšího rozhodnutí, neboť odvoláním by teoreticky mohl požadovat pouze zrušení napadeného rozhodnutí nebo jeho změnu tak, že se exekuce nezastavuje. Poněvadž při rozhodnutí o zastavení exekuce se důvod zastavení nikterak nepromítá do výrokové části, není možné podat odvolání jen pro nesouhlas s důvodem zastavení, neboť odvolání jen proti důvodům rozhodnutí není podle § 202 odst. 3 o.s.ř. přípustné.
16. Z vysvětlených důvodů je rozhodnutí odvolacího soudu o odmítnutí odvolání povinných proti usnesení soudního exekutora o zastavení exekuce věcně správné, pročež krajský soud první ze zmatečnostních žalob povinných (za splnění podmínek podle § 115a ve spojení s ust. § 235a odst. 2 o.s.ř.) podle § 235e odst. 2 o.s.ř. zamítl tak, jak je v I. výroku usnesení uvedeno. Tím, že odvolání bylo odmítnuto, nemohl se krajský soud v odvolacím řízení pod sp. zn. 20 Co 209/2022 vůbec zabývat správností napadeného usnesení po věcné stránce, tudíž ani posuzovat, zda soudní exekutor byl oprávněn k vydání usnesení o zastavení exekuce nebo zda neměla být exekuce dříve zastavena exekučním soudem z jiného, tzv. prioritního zastavovacího důvodu.
17. Co se týče řízení o druhé žalobě pro zmatečnost, tak z obsahu spisu Městského soudu v Brně sp. zn. 26 EXE 2397/2021 vyplývá, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16.11.2022, č.j. 20 Co 115/2022-148, bylo zástupci povinných doručeno dne 29.11.2022. Žaloba pro zmatečnost byla podána u zdejšího soudu dne 14.12.2022, tudíž rovněž bezpečně v průběhu tříměsíční zákonné lhůty podle § 234 odst. 1 o.s.ř. a tudíž včas (§ 57 o.s.ř.). Poněvadž napadeným usnesením bylo zastaveno odvolací řízení o odvolání povinných, byla jim tím způsobena procesní újma (o jejich odvolání nebylo věcně rozhodnuto), a proto jsou aktivně legitimováni k podání žaloby pro zmatečnost z důvodu podle § 229 odst. 4 o.s.ř. i proti tomuto usnesení (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.4.2003, sp. zn. 21 Cdo 2179/2002, nebo ze dne 20.4.2017, sp. zn. 27 Cdo 847/2017).
18. O zastavení odvolacího řízení o odvolání povinných proti usnesení o zamítnutí návrhu povinných na zastavení exekuce z důvodu podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. rozhodl krajský soud proto, že exekuci zastavil soudní exekutor JUDr. Petr Kocián svým usnesením ze dne 6.9.2022, č.j. 137 EX 19985/21-74, a odvolání proti němu krajský soud též den odmítl

usnesením napadeným první žalobou pro zmatečnost, tudíž podle odvolacího soudu pominuly účinky odvoláním napadeného rozhodnutí, odvolání se stalo bezpředmětným a k zastavení odvolacího řízení krajský soud přistoupil „ve smyslu ust. § 104 odst. 1 o.s.ř.“ (pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení).

19. Otázku možného zastavování exekuce nejenom z jednoho zastavovacího důvodu (jedním rozhodnutím) řešila soudní praxe v uplynulých letech různě. Tato praxe však již byla usměrněna povinnými zmiňovaným nálezem Ústavního soudu ze dne 29.9.2021, sp. zn. III. ÚS 1536/21, doprovobeným těmito třemi právními větami:

1. Zatímco předmětem rozhodování o zastavení exekuce na návrh oprávněného podle § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je, zda exekuce má být prováděna do budoucna, aniž by byla jakkoliv hodnocena legalita dosud proběhlé části exekučního řízení, při rozhodování o návrhu na zastavení již skončené exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. soudy hodnotí naopak právě to, zda exekuce byla vedena po právu či nikoliv v minulosti. Je tak zřejmé, že rozhodnutí o zastavení exekuce k návrhu oprávněného podle § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není totožné s rozhodnutím k návrhu povinného dle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., jelikož předměty těchto rozhodnutí jsou odlišné a nebylo proto rozhodováno ve stejné věci podle § 159a odst. 4 o. s. ř.

2. Za situace, kdy judikatura dospěla k závěru o možnosti v některých případech zastavit exekuční řízení soudním rozhodnutím i tehdy, byla-li již pohledávka vymožena, není důvod, aby obecné soudy nemohly rozhodovat i v těch případech, kdy exekuční řízení zastaví soudní exekutor, a to v jednoznačném a vědomém rozporu se zákonem. Právo má totiž sloužit k hledání a nalézání spravedlivých řešení společenských konfliktů, má představovat předvídatelný a logický systém pravidel chování a nesmí se stávat účelovým prostředkem k dosažení nespravedlivých výhod oproti ostatním. Právě k takovému výsledku, rozpornému s právem na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, by však docházelo, pokud by Ústavní soud akceptoval, že za situace, kdy judikatura vytvořila možnost „otevření“ již skončeného exekučního řízení v důsledku vymožení pohledávky, by se tato možnost zase „uzavřela“ v důsledku zcela zjevně účelově podávaných návrhů na zastavení exekuce ze strany oprávněných osob.

3. Proto je v těchto případech nutné, aby se obecné soudy zabývaly i tím, zda exekutor měl rozhodovací pravomoc k tomu, aby řízení o již skončené exekuci zastavil, a zda důvodem tohoto zastavení nebyl pouze zájem fakticky zvýhodnit oprávněného a zneužívat právo. Pokud soudy zjistí, že soudní exekutor rozhodovací pravomoc k zastavení již skončené exekuce neměl, nenastane překážka věci pravomocně rozhodnuté a samy pak k návrhu povinného mohou přistoupit k zastavení již skončené exekuce na základě tzv. prioritního důvodu, pokud k takovému postupu na základě posouzení individuálních okolností případu a v souladu s ustálenou judikaturou shledají naplnění příslušných podmínek.

20. Na zmiňovaný náleží navázal Ústavní soud dalším nálezem ze dne 4.1.2022, sp. zn. II. ÚS 2833/21, v jehož právní větě mj. zdůraznil: „Obecné soudy mohou ve výjimečných případech rozhodnout o zastavení exekuce i po jejím skončení pro vymožení pohledávky. Hlavním smyslem je zabránit zjevným nespravedlnostem zejména při poskytování spotřebitelských úvěrů nebankovními společnostmi, kdy exekučním titulem byl rozhodčí nález. ... Soud nesmí rezignovat na potřebu ochrany povinného, vyjde-li dodatečně najevo, že exekuce byla od samého počátku vedena a provedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu a tuto ochranu lze realizovat toliko dodatečným rozhodnutím o zastavení exekuce.

21. Těmito dvěma nálezům předcházel náleží Ústavního soudu ze dne 6.4.2021, sp. zn. I. ÚS 1343/20, jímž bylo zrušeno rozhodnutí právě zdejšího soudu č.j. 20 Co 337/2019-48, se zdůrazněným závěrem: „Neodůvodní-li obecný soud přesvědčivým způsobem, proč se při právním posouzení věci (otázky věcné projednatelnosti návrhu účastníka na zastavení již skončené exekuce) neřídí

*ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu jako vrcholného sjednocovatele soudní praxe, jedná v rozporu s principem právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy a absencí řádného odůvodnění porušuje právo účastníka na soudní ochranu zaručené článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“ Ze stejné doby pochází nález Ústavního soudu ze dne 27.4.2021, sp. zn. I. ÚS 1486/20, jenž v exekučním řízení zavazoval obecné soudy *zabývat se zásadními vadami exekučního titulu* a ukládal jim povinnost *výkon rozhodnutí zastavit podle § 268 odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu také v případech, v nichž by výkon rozhodnutí vedl ke zjevné nespravedlnosti, nebo byl dokonce v rozporu s principy právního státu.**

22. Na podkladě citovaných závěrů nálezů Ústavního soudu přehodnotil svou dřívější rozhodovací praxi (např. usnesení sp. zn. 20 Cdo 2204/2020, 20 Cdo 2422/2020, 20 Cdo 1430/2021), i Nejvyšší soud a v usnesení velkého senátu ze dne 8.6.2022, sp. zn. 31 Cdo 798/2022, přijal stěžejní závěr, podle něhož *usnesení, jímž soudní exekutor k návrhu oprávněné podle § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pravomocně zastavil exekuci po jejím skončení vymožením, nezakládá překážku věci rozsouzené (res iudicata) pro rozhodování o pozdějším návrhu povinné na zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř. ani pro možnost takovému návrhu vyhovět.*
23. V žalobou pro zmatečnost přezkoumávané věci se povinní návrhem ze dne 3.12.2021 domáhali zastavení exekuce především z důvodu materiální nevykonatelnosti exekučního titulu (slovy Ústavního soudu *pro jeho zásadní vadu*). Podle ustálené soudní praxe (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.9.2008, sp. zn. 20 Cdo 2706/2007, nebo ze dne 16.8.2012, sp. zn. 20 Cdo 3682/2010) takové tvrzení představuje zastavovací důvod podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Jestliže je podle Ústavního soudu třeba rozlišovat mezi tzv. přednostním a nepřednostním důvodem zastavení exekuce, přičemž mezi přednostní důvody zastavení exekuce je řazen i důvod podle § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř., jenž má prioritu před zastavením exekuce na návrh oprávněné podle § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. (kdy dochází k zastavení až ex nunc, pročez nemůže být upřednostněn, jsou-li splněny jiné důvody zastavení exekuce s účinky ex tunc), pak (z hlediska účinků rozhodnutí) nelze spatřovat rozdíl mezi zastavovacím důvodem podle § 268 odst. 1 písm. h) a písm. a) o.s.ř. Na řešený případ tudíž dopadají závěry výše citované judikatury v plném rozsahu, pročez lze označit za pochybení odvolacího soudu, že se odvoláním povinných nezabýval po věcné stránce, vycházejí z přesvědčení, že nelze opětovně rozhodovat a návrhu na zastavení exekuce na návrh povinných, byla-li tato exekuce již (pravomocně) zastavena (rozhodnutím soudního exekutora) na návrh (se souhlasem) oprávněné. Jinými slovy ve světle současné rozhodovací praxe Ústavního i Nejvyššího soudu pravomocné rozhodnutí soudního exekutora o zastavení exekuce (byť důvod podle § 268 odst. 1 písm. c/ o.s.ř. nebyl v odůvodnění usnesení soudního exekutora ze dne 6.9.2022, č.j. 137 EX 19985/21-74, výslovně kvalifikován) netvoří neodstranitelnou překážku podmínek řízení (§ 104 odst. 1 o.s.ř.) pro rozhodování soudu o návrhu povinných na zastavení exekuce z důvodu podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. (samozřejmě je v tomto směru zcela bez významu, že povinní podali návrh na zastavení exekuce dokonce ještě dříve, než o zastavení rozhodl soudní exekutor). Krajský soud tedy v řízení o žalobě pro zmatečnost z důvodu podle § 229 odst. 4 o.s.ř. shledal druhé povinnými napadené usnesení nesprávným, pročez je (rovněž za splnění podmínek podle § 115a ve spojení s ust. § 235a odst. 2 o.s.ř.) podle § 235e odst. 2 o.s.ř. ve II. výroku zrušil.

24. Ve spojeném řízení o obou žalobách pro zmatečnost byli povinni s jednou žalobou úspěšní, se druhou ne, tudíž se pro celkové rozhodnutí o nákladech řízení zjevně nabízí ust. § 142 odst. 2 o.s.ř. Tomu pak odpovídá II. výrok usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze** podat odvolání do **15 dnů** ode dne doručení. Odvolání se podává u Krajského soudu v Brně a rozhoduje o něm Vrchní soud v Olomouci.

Brno 16. února 2023

JUDr. Pavel Bachratý v.r.
předseda senátu